

Seg beder det høie Thing undskyldte, at jeg saalænge har gjort Krav paa dets Opmærksomhed; jeg haaber, at jeg ikke skal stille nye Krav i denne Retning under denne Behandling. Sagens Betydning ligger jo ikke alene deri, at vi nu igjennem en saalang Narrække have behandlet den, og at den har sat Eidskaberne i Bevægelse og rundt omkring paa alle Steder hos Høie og Lave omfattes med saal stor Interesse. Den Betydning, jeg tillægger den, knytter sig væsentlig til Overbeviisningen om, at vi her have at gjøre med Noget, som berører de allerfineste Strengte i vort aandelige Liv, Noget, der, naar Alt kommer til Alt, maastee kan komme til at spille en større Rolle for os end de store Summer, vi anvende paa mange andre Ting, paa vort Forsvarsvæsen f. Ex. 3 Lider som vore, hvor den physiske Magt altfor ofte bliver til den politiske Ret, der maa et lille Folk tye hen til de aandelige Midler, og ofte i dem søge den Understøttelse, som de physiske Kræfter ikke ere istand til at yde det. Seg veed ikke nogen bedre Maade at slutte mine Bemærkninger paa, end ved at gjenkalde i de Herrers Erindring, hvad der er sagt i den smukke Betænkning fra 1851, og da navnlig disse Ord: „Vi have baade Tid og Sjælevo til under vor Fremgang at see os om, ikke alene til Siderne, men ogsaa opad. Hvad der er og boer i Folket af sjælelig Retning imod det Høiere, skal en Stats Lovgivere og Styrere omhyggeligt agte paa og værne om; det lader sig yderst vanskeligt og undertiden aldeles ikke opbygge igjen, hvis det tabes.“

B. Christensen: Seg staaer i det Hele paa et fra begge de foregaaende Taleres forskjelligt Standpunkt, og det maa derfor være mig tilladt med saa Ord at udtale mig om Sagen. Det forekommer mig, at vi endeligt efter mange Aar ere komne saa vidt, at vi maae have en levende Følelse af, at Dieblicket nu er kommet til at afgjøre, om det saakaldte kgl. Theater skal vedblive at eksistere som Statsinstitut, eller om det skal ophøre dermed. Seg troer, at især vi, der helde til eller ere af den Mening, at det bør ophøre at være et Statsinstitut, skylde den nedsatte Commis-

sion stor Tak for dens Arbejde; thi det er klart, at det ved Afgjørelsen af et Spørgsmaal, der, om det end efter min Opfattelse ikke aldeles har den høie, store og almindelige Interesse, som den ærede sidste Taler har tillagt det, dog ganske vist har en stor og høj Interesse, er godt og vigtigt, at man nogenlunde kan vurdere de Betingelser, der ledsage den ene eller den anden Afgjørelse. Efter hvad der her foreligger os, staaer det imidlertid klart, at en efter den ærede sidste Talers Mening endog maadeltig Opretholdelse af dette Institut vil koste os omtrent det Samme, som han selv subsidiairt endte med at anføre, nemlig den Sum 75,000 Rd. om Aaret, og det forekommer mig overmaade tvivlsomt, om det ikke vilde være værd at gjøre et Forsøg, som man dog maastee turde troe vilde kunne krones med Held, paa, om ikke en fuldstændig Frigjørelse ogsaa af denne Sag vilde kunne lede til et ganske tilfredsstillende Resultat, uden at Statskassen behøvede at tages i Beslag paa en saa følelig, og jeg maa næsten sige, ubillig Maade, som det hidtil har været Tilfældet, samt fremdeles maatte være Tilfældet, dersom man vilde fortsætte paa denne Maade. Seg har den Tro, at det endog fra Kunstens Standpunkt er en Vanskelighed, der nærmer sig til Umulighed, at faae det, man kalder en national Kunstanstalt, til virkelig at indtage en varig, udmærket og høj Plads, netop naar og fordi den meer eller mindre umiddelbart undergives en Bestyrelse af Staten. Seg troer, at vort Theaters Historie viser, at det er en Undtagelse, at denne Bestyrelse enten fra det kunstneriske eller fra det finansielle Standpunkt har kunnet fortjene Lovprisning, og har Theatret til enkelte Perioder udmærket sig høit, har det efter min Opfattelse været ved enkelte store Genter, som man vil kunne haabe ogsaa ville fremtræde uden en saadan Bestyrelse og uafhængig af den, ja, jeg troer endog man kan sige, at slige Perioder i Theatrets Historie have været tilstede, ikke formedelst Theatrets Egenkab af et kgl. bestyret Theater, men uagtet denne. Seg er ialtsald enig med den ærede sidste Taler i, at man ikke med Billighed, eller med hvad jeg ligestrem vil kalde Ret, kan, saaledes som man har gjort,